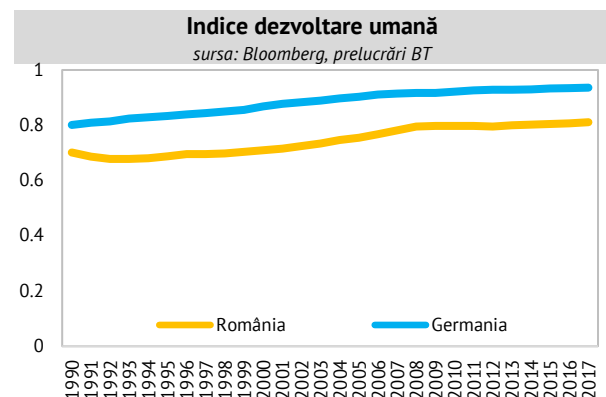
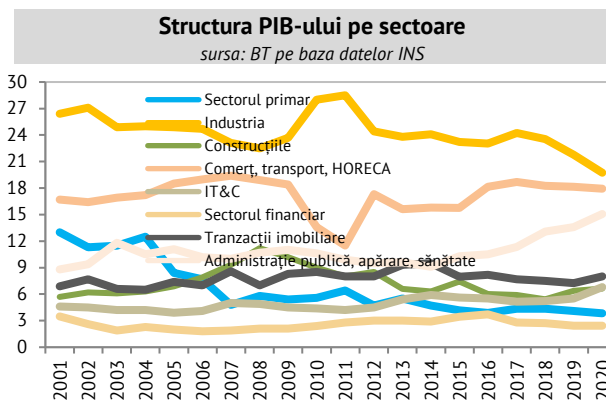
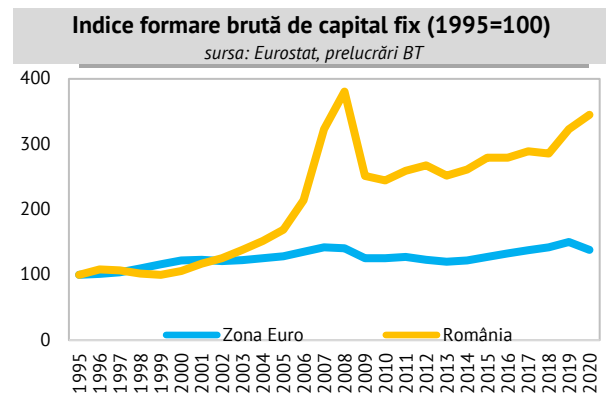
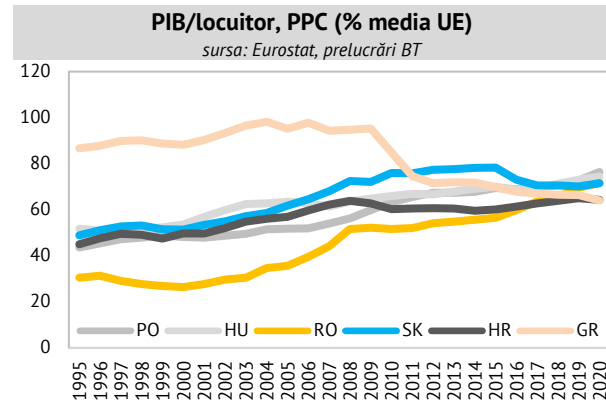

Economia României

15 iulie 2021

Oportunități și provocări pentru România în ciclul post-pandemie

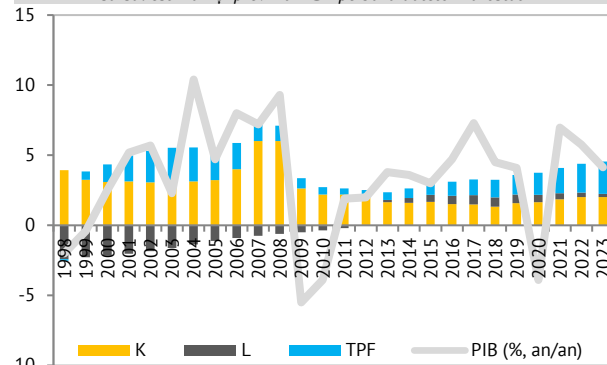
- România s-a evidențiat în peisajul economiilor din Uniunea Europeană printr-un ritm ridicat de creștere economică, dezvoltare și convergență pe parcursul ultimelor decenii, evoluție determinată de dinamica puternică a investițiilor productive, cu impact de antrenare pentru celelalte componente ale PIB.
- Conform datelor Eurostat investițiile productive s-au majorat cu un ritm mediu anual de 5,1% între 1995 și 2020 în România, cu mult peste dinamica înregistrată în Zona Euro (1,3%).
- PIB-ul nominal a crescut de aproximativ 5 ori între 2001 și 2020 (la aproximativ 220 miliarde EUR), iar PIB/locuitor la paritatea puterii de cumpărare (ca % din media UE) s-a majorat de la sub 30% la începutul anilor 2000 la 71,6% în 2020, România poziționându-se pe locul 23 la nivelul Uniunii Europene anul trecut, înaintea Bulgariei, Greciei, Croației și Slovaciei, aspect evidențiat în primul grafic alăturat.
- De asemenea, subliniem faptul că România a prezentat o evoluție mai bună comparativ cu Uniunea Europeană și cu Zona Euro în anul pandemic 2020.
- Astfel, PIB-ul României a scăzut cu 3,9% an/an, spre deosebire de ajustare cu 6,5% an/an din Zona Euro (principalul partener economic).
- Evoluția a fost determinată, în principal, de performanța investițiilor productive: plus 6,8% an/an în România spre deosebire de scăderea cu 8,2% an/an înregistrată în Zona Euro (cea mai severă din 2009), aspect evidențiat în al doilea grafic alăturat.
- Nu în ultimul rând, între 1990 și 2017 indicatorul de dezvoltare umană s-a majorat cu 0,11 puncte procentuale la 0,811 în România, după cum se poate observa în ultimul grafic alăturat.
- Subliniem faptul că economia s-a confruntat cu ample transformări structurale, printre care se menționează tranziția la economia de piață, aderarea la structurile Euro-atlantice, incidența Marii Recesiuni (cea mai severă criză economico-financiară de la finalul celui de-Al Doilea Război Mondial) și declanșarea pandemiei coronavirus.
- Aceste modificări structurale sunt reflectate și de transformările din perspectiva ponderii sectoarelor în PIB, aspect evidențiat în al treilea grafic alăturat.
- Ponderea sectorului primar și ponderea industriei în PIB au consemnat tendințe descrescătoare în ultimele decenii, spre niveluri de 3,8%, respectiv 19,7% în 2020.
- Totodată, ponderea sectorului financiar în PIB s-a redus de la aproximativ 3,5% la începutul anilor 2000 la 2,4% în 2020.
- Pe de altă parte, ponderea în PIB a sectorului administrație publică, apărare și sănătate a crescut semnificativ, spre nivelul record de peste 15% în anul 2020.
- Totodată, ponderea IT&C în PIB s-a majorat de la aproximativ 4,5% la începutul anilor 2000 la 6,8% în 2020, evoluție puternic influențată de implementarea Revoluției Digitale.

- Conform analizelor econometrice elaborate, în prezent economia României se află la începutul unui nou ciclu (post-pandemie), iar structura contribuției factorilor de producție la dinamica PIB potențial este mai echilibrată ca oricând în perioada de după 1989, aspect evidențiat în primul grafic din partea dreaptă.
- Astfel, în 2020 factorii capital, forță de muncă și productivitatea totală a factorilor de producție au contribuit cu 1,7 puncte procentuale, 0,5 puncte procentuale, respectiv 1,6 puncte procentuale la ritmul anual al PIB potențial, după cum se poate observa în primul grafic alăturat.
- De asemenea, subliniem faptul că transformările pozitive din economia internă au contribuit la ameliorarea competitivității internaționale a României (aspect evidențiat în al doilea grafic alăturat),
- Totodată, aceste transformări au avut impact pozitiv și pentru dinamica indicatorilor din sfera bunăstării, ceea ce a contribuit la stabilizarea exodului de populație înainte de incidența pandemiei, după cum se poate observa în al treilea grafic din partea dreaptă.
- Printre oportunitățile acestui deceniu pentru economia României menționăm aderarea la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE – grupul țărilor dezvoltate), accelerarea procesului de digitalizare și implementarea cadrului ESG (mai ales în contextul priorităților politicilor Uniunii Europene).
- Subliniem faptul că România poate intra în primele 10 economii ale Uniunii Europene din perspectiva PIB-ului nominal până la finalul acestui deceniu. Totodată, nivelul PIB/locuitor la paritatea puterii de cumpărare se poate apropia de 100% din media Uniunii Europene până la începutul deceniului următor.
- Considerăm că acest deceniu este ultimul cu ritmuri ridicate de creștere, dezvoltare și convergență economică pentru România, scenariu susținut, în primul rând, de perspectivele foarte bune pentru dinamica investițiilor productive și de implementarea programelor lansate de Uniunea Europeană în 2020.
- Pe de altă parte, atragem atenția cu privire la provocările structurale din economia internă pe termen scurt și mediu: dezvoltarea infrastructurii critice (transport, educație, sănătate); implementarea cadrului ESG; reforma și digitalizarea administrației publice; ajustarea deficitului balanței comerciale cu bunuri agro-alimentare (de la nivelul record de aproximativ 3 miliarde EUR în 2020); ameliorarea convergenței economice între regiuni (tranziția la o economie cu mai mulți poli de creștere); fructificarea avantajelor din perspectiva poziției României la nivel regional (se poate transforma într-un hub pentru Europa de Sud-Est); generarea de companii campioni la nivel național, cu ambiții de dezvoltare regională; tranziția pieței de capital de la emergentă secundară la dezvoltată, cu implicații favorabile pentru dinamica indicatorilor de dezvoltare și bunăstare pe termen mediu.

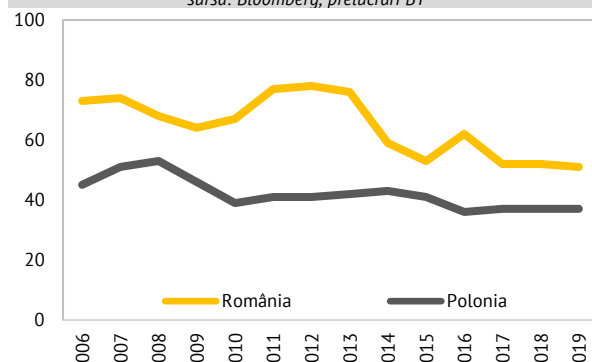
Contribuție factori de producție la ritmul PIB potențial

sursa: estimări și previziuni BT pe baza datelor Eurostat

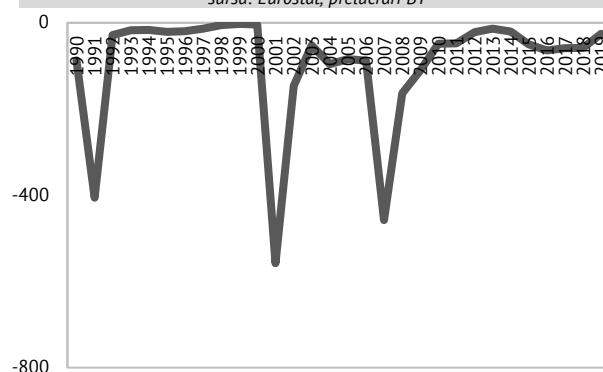
Indice competitivitate internațională

sursa: Bloomberg, prelucrări BT

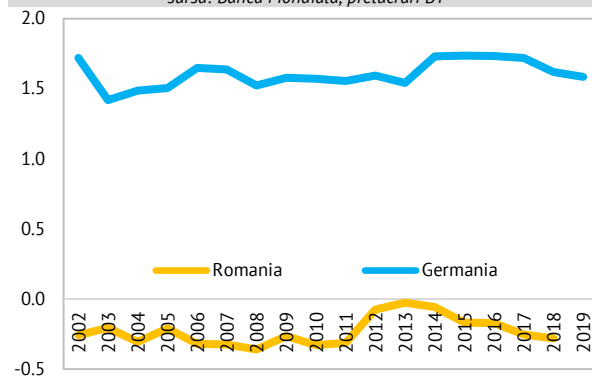
Migrația netă România (mii persoane)

sursa: Eurostat, prelucrări BT

Indicator eficiență administrație

sursa: Banca Mondială, prelucrări BT

dr. Andrei Rădulescu

Director Analiză Macroeconomică, Banca Transilvania
research@bancatransilvania.ro

Acest raport este publicat în România de Banca Transilvania/subsidiarele sale, o instituție financiar-bancară ale cărei activități sunt reglementate și supravegheate consolidat de Banca Națională a României (BNR) și Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF). Rapoartele de analiză emise de Banca Transilvania și/sau subsidiarele sale au un caracter pur informativ, nefiind concepute/prevăzute cu scopul utilizării ca instrumente auxiliare în procesul de luare a deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării acestora în orice etapă apărării unor servicii sau activități de investiții. Orice persoană care înțelege să folosească aceste rapoarte de analiză în procesul de luare a deciziilor de investiții, precum și folosirea acestora în orice etapă a prestării unor servicii sau activități de investiții își asumă în mod expres toate riscurile aferente, Banca Transilvania neavând nici o obligație legală sau de orice altă natură față de persoana în discuție care ar deriva din publicarea acestor rapoarte de analiză. Cu alte cuvinte, analizele publicate de Banca Transilvania sau oricare dintre subsidiarele sale nu trebuie interpretate ca: a) Ofertă de vânzare/subscriere sau orice alt serviciu sau activitate de investiții cu privire la instrumente financiare menționate în rapoarte; b) Element de reclamă pentru instrumentele financiare menționate în rapoarte. Pentru a evita orice confuzie, persoanele care se abonează prin introducerea e-mailului pe [BT Research](#) în vederea abonării la aceste rapoarte nu sunt considerate ca fiind clienți ai Băncii Transilvania și/sau ai subsidiarelor sale, iar abonarea nu reprezintă un contract de orice natură (inclusiv de prestare de servicii financiare). În acest sens subliniem că Banca Transilvania și/sau subsidiarele sale nu solicită informații de natura datelor cu caracter personal de la persoanele menționate mai sus, în afara e-mail-ului care va fi folosit pentru comunicarea acestor rapoarte.

Informațiile care stau la baza acestor rapoarte au fost obținute din surse publice, considerate, în limita datelor disponibile publice, relevante și de încredere cum ar fi: institute de statistică, Bănci Centrale, agenții financiare & organizații interne și internaționale etc. Lista menționată nu este exhaustivă, Banca Transilvania având dreptul să modifice în orice moment și fără un preaviz prealabil sursele publice utilizate. Atragem însă atenția cu privire la faptul că acuratețea/corectitudinea acestor informații din surse publice nu poate fi verificată, atestată și/sau contestată de instituția noastră. Opiniile analitice exprimate în rapoarte reflectă punctul de vedere al analiștilor la momentul publicării, rezultat prin raționament independent cu metode analitice specifice. Rapoartele emise pot să nu coincidă cu poziția tuturor societăților din Grupul Financiar Banca Transilvania. Opiniile au fost exprimate cu bună-credință, fără omisiuni intenționate și în condiții limitate de acces la informații: a existat acces doar la datele și informațiile făcute publice de către organisme și organizații naționale și internaționale. Rapoartele de analiză nu conțin și/sau nu sunt fundamentate pe date care pot să fie considerate informații privilegiate în sensul legii aplicabile, Banca Transilvania respectând în totalitate cerințele legale privind gestiunea informației privilegiate și cele privind prevenirea abuzului de piață.

Atragem atenția cu privire la faptul că rapoartele de analiză prezente nu sunt servicii sau activități de investiții în sensul pachetului legislativ european Mifid II/Mifir, astfel încât subliniem că persoanele care folosesc informațiile din prezentele rapoarte nu beneficiază de protecția oferită de cadrul de reglementare menționat mai sus, fiind singurii răspunzători pentru orice potențial prejudiciu rezultat din utilizarea acestei informații. Rapoartele de analiză ale Băncii Transilvania sau ale subsidiarelor sale ar putea fi nepotrivite pentru unii investitori (în funcție de situația financiară, orizontul și obiectivele investiționale). Subliniem că rapoartele de analiză nu reprezintă recomandări individuale și/sau personalizate unei anumite persoane sau grup de persoane de orice natură. Aceste rapoarte nu au fost emise la solicitarea unei terțe părți față de Banca Transilvania și/sau în legătură cu realizarea uneia sau mai multor tranzacții cu instrumente financiare. Valoarea instrumentelor financiare la care se face referire în analizele elaborate fluctuează în timp, iar performanța trecută nu constituie sub nicio formă un indicator pentru performanța viitoare. Totodată, subliniem faptul că investițiilor le sunt asociate factori de risc, care nu sunt totalmente explicați în rapoarte. Altfel spus, Banca Transilvania și/sau subsidiarele sale sau orice colaborator nu sunt responsabili pentru niciun fel de pierdere directă și/sau potențială rezultată din utilizarea elementelor publicate în raport.

Rapoartele de analiză emise pot fi modificate oricând fără o notificare prealabilă, Banca Transilvania și/sau subsidiarele sale rezervându-și dreptul de a întrerupe publicarea fără aviz prealabil. Remunerația autorilor rapoartelor de analiză nu este în niciun fel influențată de opiniile exprimate în cadrul acestora. Banca Transilvania, angajații sau colaboratorii săi sau ai subsidiarelor sale pot avea expunere pe orice instrument financiar analizat în raport. Reproducerea totală sau parțială a acestui raport este permisă doar prin menționarea sursei.

Arhiva rapoartelor de analiză emise de Banca Transilvania/subsidiarele sale poate fi consultată accesând [BT Research](#).